

ГОЛАС РАДЗІМЫ

ВЫДАЕЦЦА З 1955 ГОДА ●

● NO. 25 (3577) ●

● ЧАЦВЕР, 19 ЛІПЕНЯ, 2018

ВЫДАННЕ “ГОЛАС РАДЗІМЫ” МОЖНА ЗНАЙСЦІ Ў ІНТЭРНЭЦЕ

Папараць-кветка над Іркутом
Стар. 5

Родны каларыт на латышскім фестывалі
Стар. 6

Сяброў вiтае Гервачай
Стар. 7

СВЕТАПОГЛЯД

Купалле ў эпоху ІТ

Спроба паглядзець на спрадвечнае беларускае народнае свята скрозь прызму сённяшняга дня і нашай камп’ютарызаванай самасвядомасці

Іван Ждановіч

Купалле — гэта, як кажуць, свята святаў у нашым народным календары. Часам, аднак, у маладых людзей з гаджэтамі ў руках узнікаюць пытанні накшталт: а ці сучасна гэта — з’яваць вянкi, паліць вогнішчы ў Купальскую ноч ды скакаць цераз іх? Ці ж гэта не архаіка? Дзеля чаго? Якая нам ад таго карысць? Можна, маючы апошнія версіі айфонаў ды айпадаў, мы даўно ўжо выйшлі з эпохі “дрымучага язычніцтва” ў эпоху ІТ? Ці не лепш, разважаючы, патусіць у якой-небудзь фанзоне, смакуючы піва й чарговыя галы на чэмпіянаце свету?...

Мае нататкі — не спрэчка і, крый Божа, не ментарства, не аспрэчванне жаданняў моладзі бавіць час у адпаведнасці са сваімі жаданнямі. Гэта спроба перакласці на сучасную мову тое, што продкі нашыя, нават не ведаючы граматы, разумелі без слоў.

...“Не ўдаецца падключыцца да ўсіх сеткавых дыскаў,” — з’яўляецца ў Купальскую пару на экране манітора тэкст, калі ўключачаю рэдакцыйны комп. Дарэчы, на ІТ-слэнгу форма такога паслання ад машыны называецца: іконка. Але ж як з такім абразком адладзіш дзешчэўны кантакт?... І кампу, што

Такое этнасэлфі ў Купальскую пару — гэта вельмі сучасна

пераехаў на пачатку ліпеня з медыяходынгу “СБ. Беларусь сегодняя” ў новую інфраструктуру пад назвай Выдавецкі дом “Звязда”, таксама не ўдаецца пакуль патрапіць у зону свайго звычайна існавання. Зрэшты, ранейшай “сеткі” ў яго ўжо і не будзе! Бо двойчы ў адну й тую ж рэчку, як вядома, не ўвойдзеш нават на Купалле. Хоць камп’ютаршычкі Віктар над адладкай знешніх сувязяў

працуе: закупіў абсталяванне, дзюбае сцены, цягне оптавалякно. І, здавалася б, тае бяды: ну перамясцілася ўсё тое, што засталася ў нашым ІТ-часе ад былой рэдакцыі газеты “Голас Радзімы”, з 7-га паверха Дома прэсы на 9-ы. А ўжо іншая рэальнасць, новыя ўмовы... Таму і спрабуем, з кампом на пару, адаптавацца, упісацца ў новы, 8-старонкавы фармат. Безумоўна, выкарыстоўваючы раней-

шы досвед, а таксама шчырае спрыянне новага, звяздоўскага калектыву на чале з Паўлам Сухарукавым, яго дырэктарам — галоўным рэдактарам, калегі майго Георгія Шаблюка з яшчэ нядаўна блізкага нам выдання “The Minsk Times” ды нядаўняга ж рэдактара яго й “Голасу Радзімы” Віктара Харкова. Але ж бераг пад назвай “СБ” ды “МТ” з яго насельнікамі сільвае ў мора часу. → Стар. 4

ВЕСТКІ З РЕДАКЦЫ

Наша пуцяводная “Звязда”

Цяпер газета “Голас Радзімы” выходзіць пры дзейнай падтрымцы Выдавецкага дома “Звязда”

Вы заўважылі: у нас 8 старонак! І газета будзе выходзіць два разы на месяц. Мяркуем, новы фармат выдання прыйдзецца даспадобы чытачам. З пачатку месяца рэдакцыя газеты “Голас Радзімы” ўвайшла ў склад Рэдакцыйна-выдавецкай установы «Выдавецкі дом “Звязда”». Ёй кіруе дырэктар — галоўны рэдактар Павел Якаўлевіч Сухарукаў. Ад яго з калегамі цяпер мы атрымліваем усебаковую падтрымку нашай дзейнасці. Рэдакцыя застаецца ў ДOME прэсы, па адрасе: 220013, Мінск, вуліца Багдана Хмяльніцкага, 10-а. Пакой 907. Зрэты, выходныя звесткі друкуюцца на апошняй старонцы ў кожным нумары газеты. У нашых планах: пашыраць кола няшататных аўтараў, адладжваць супрацоўніцтва з калегамі са “звяздоўскіх” выданняў.

Да нас цяпер прыходзяць электронныя пісьмы, тэлефанаванні: дзе ж газета ў інтэрнэце? Калі ласка, сябры, не хвалойцеся: гэтым ужо займаюцца прафесіяналы. Нам абяцаюць, што сайт выдання з усімі архівамі плаўна і без страт перамясціцца пад дах нашай пуцяводнай “Звязды”.

Іван Ждановіч, галоўны рэдактар газеты “Голас Радзімы”

КАРЫСНЫ ДОСВЕД

Крылы мацнеюць у палёце

Шэраг цікавых культурных, асветніцкіх праектаў беларусы Эстоніі рэалізуюць з актыўным удзелам дзяцей і моладзі

Дзяўчаты з нашай гімназіі

Чытачы газеты, пэўна ж, ведаюць з папярэдніх публікацый пра дзейнасць нашага Беларускага цэнтра вучобы й развіцця EVA-Studiorum. Гэта пры ім у 2007 годзе — і як жа хутка ляціць час... — быў створаны танцавальна-песенны ансамбль “Дзяўчаты”. Я і па гэты дзень ягоная кіраўніца. У адметным творчым калектыве спяваюць эстонскія школьніцы, ён часта выступае на розных імпрэзах.

Апошні склад гурта нязменны тры гады, у ім выступаюць шэсць вучаніц Табасалускай гімназіі — гэта пад Талінам, дзе й я сама працую. А ўнікальнасць ансамбля ў тым, што дзяўчаты мае спяваюць песні на беларускай мове.

Склад ансамбля “Дзяўчаты” з гадамі змяняецца: такая ўжо спецыфіка нашай працы. У рэпертуары з’яўляюцца новыя песні. Час ад часу некаторыя з маіх таленавітых малодшых сябровак заканчваюць гімназію, рухаюцца далей па жыцці. На змену ім прыходзяць іншыя. Вядома ж, ёсць у гурт адбор, ёсць нават канкурэнцыя. У прыватнасці, для нас важна,

каб у гімназістак, што прэтэндуюць на месца ў гурце, было й жаданне спяваць па-беларуску, і ўдзельнічаць у нашых беларускіх мерапрыемствах.

На здымку, які дасылаў ў рэдакцыю, зафіксавана радасная падзея з чэрвеня 2018 года: гімназістка мае з гурта “Дзяўчаты” закончылі дзвяты клас. Цудоўная пара! Цудоўныя дзяўчаты!

“Буслікі” з эстонскай прапіскай

Той, хто мае дачыненне да школы, заўсёды трохі хвалюецца ўвесну. Бо гэта напружаная пара — і для вучняў, і для настаўнікаў. Падводзім

Ніна Пээрна са сваімі цудоўнымі “Дзяўчатамі”

вынікі. Будзем новыя планы. Штогод назіраючы, як падростаюць мае выхаванцы, лаўлю сябе на думцы: ім будзе хацецца ўсё вышэй падняцца над роднымі мясцінамі, паглядзець іншыя краіны, гарады. Гэта жа й малыя буслікі, дарэчы, падростаюць у бацькоўскіх буслянках, набіраюцца сіл, каб,

расправіўшы крылы, паляцець да новых, нязведаных месцін, на новыя лугі-сенажаці, балоты. Магчыма, з такіх асацыяцый і ўзнікла ў нас у Таліне назва Беларускай нядзельнай школы: “Буслікі”. Вучні якой нядаўна закончылі афіцыйна свой першы навучальны год. → Стар. 8

СЯБРЫ

“Малдаўскі падворак” у Дзяржынску

Крэатыўна святкавалі Дзень Незалежнасці Беларусі ў райцэнтры пад Мінскам

Для тых, хто не ў курсе: новая назва ў Дзяржынску з’явілася за савецкім часам, раней жа то было Койданава. Так, дарэчы, і цяпер называецца буяная чыгуначная станцыя на захад ад Мінска, па шляху ў Стоўбцы, Баранавічы, Брэст. Цяпер жа Дзяржынск набывае сабе славу як горад сяброўства, бо ярка і ў ім усталяваліся шчырыя, сяброўскія стасункі паміж жыхарамі, грамадскасцю Дзяржынскага раёна і прадстаўнікамі малдаўскай дыяспары.

А складалася так — не выпадкова. Першую цаплінку ў падмурак сяброўства заклаў Васіль Семянюк, малдаванін, што перабраўся жыць у Беларусь. Гэта ён, помніцца, на свайм падворку ў вёсцы Баравікі, што на Дзяржыншчыне, 7 гадоў таму сабраў добрых людзей для заляду прыгожае свята сяброўства паміж малдаванамі і беларусамі пад назвай “Вянок дружбы”. Свята цёплае, шчырае, я б нават скажаў сямейнае... З таго часу такія свята, прысвечаныя Дням незалежнасці Малдовы, малдаўскай і беларускай мовам, усяму, што блізка сэрцу кожнага малдаваніна, у Баравіках ды і за іх межамі наладжваюцца штогод. Гасцінасць гаспадароў падворка малдаваніна Васіля ды ягонай жонкі Ніны зведзілі ўжо і беларускія малдаване, і прадстаўнікі творчай інтэлігенцыі, беларусы Дзяржыншчыны. Каштоўную традыцыю падтрымліваў — сваім непасрэдным узделам — і былы амбасадар Малдовы ў Беларусі Георгіе Хіаарэ. Сёння ж такую цёплую “народную ініцыятыву” заахвачвае ўжо і новы амбасадар: спадар Віктар Сарачан. Ахвотна падключваюцца да такіх сустрэч і прадстаўнікі суполкі малдаван у Беларусі на чале з Антанінай Валько. Летась у Дзяржынску ладзілася ўжо сёмае па ліку свята “Вянок сяброўства”. Пра тое, дарэчы, быў і артыкул у “Голасе Радзімы” (“Як дзве цудоўныя ласы”, 14.12.2017).

Беларусы з малдаванамі разам з’яваюць “Вянок сяброўства”

А нядаўна, у Дзень Незалежнасці Беларусі, у адным з куткоў парка ў Дзяржынску з’явіўся прыгожы “Малдаўскі падворак”. Нягледзячы на дажджлівае надвор’е, сабраў ён шмат цікаўных. На імправізаванай сцэне спяваў гурт “Плай”, гучалі цудоўныя малдаўскія песні. А таксама і народны ансамбль беларускай народнай песні “Баравічанка” з вёскі Баравікі яго падтрымаў — беларускімі песнямі. Яшчэ й з Палесся, з Пётрыкаўскага раёна Гомельшчыны завітаў на свята гурт “Зарачанка” — з беларускімі народнымі песнямі. Малдаванін Дзмітрый Ліку вельмі хораша праспяваў меладычную песню “Кодры”, а паэт Георгій Пушкаш чытаў свае вершы.

У свяце паўдзельнічалі таксама і паэты з Дзяржынскага літаратурнага клуба “Выток”. Сябры Саюза пісьменнікаў Беларусі, паэты Рэгіна Рэўтовіч і Людміла Круглік загаварылі на малдаўскай мове! Адна з іх прачытала верш малдаўскага паэта Эміля Ляцуну “Любі мяне”, а другая — перакладзены ўрывак са знакамітай прадмовы Францыска Скарыны да кнігі “Юдзіф”. Нацыянальныя строі ва ўсіх артыстаў ансамбляў таксама былі ў гэму свята:

гэткай жа прыгажай, каларыт-най бачыцца мне дружба малдаван і беларусаў.

Рэй на свяце вялі, выконвалі песні Антаніна Валько і Васіль Семянюк. Напярэдадні Дня Незалежнасці Дзяржынскі райвыканкам, раённая бібліятэка з падтрымкай малдаўскай Амбасады выдалі цікавую кнігу “Вянок сяброўства: Беларусь — Малдова”. Там змешчаны вершы малдаўскіх паэтаў, малдаўскія народныя казкі, паданні ў народнадах на беларускую мову: гэта папрацавалі паэты з Дзяржыншчыны Рэгіна Рэўтовіч, Людміла Круглік, Антон Анісовіч, Аксана Хацкевіч ды іншыя. Вось якім цікавым чынам пашыраецца цудоўны вянок, які калісь пачалі з’яваць Васіль і Ніна Семянюкі.

“Малдаўскі падворак” таксама, як і раней, сёлета меў назву “Вянок сяброўства”. Яго наведваў амбасадар Віктар Сарачан, кіраўніцтва Дзяржынскага райвыканкама на чале са старшынёй Мікалаем Арцюшкевічам. Вітаючы жыхароў Дзяржынска, Віктар Сарачан адзначыў: Амбасада Малдовы шмат увагі надае ўзаемаўзбагачэнню культуры нашых народаў. Ён уручыў Ганаровыя граматы Амбасады жыхарам раёна, якія паспрыялі развіццю малдаўска-беларуска-

га сяброўства. (Наш даўні аўтар, паважаны Лявон Сцяпанавіч, тое сціпла замоўчвае, аднак сярод русліцаў, мы пацікавіліся, цалкам заслужана быў і ён таксама ўшанаваны. — Рэд.) Цёплыя словы спадара Амбасадара гучалі ў адрас кіраўніцтва раёна ды энергічнага, неўтаймоўнага Васіля Семянюка, арганізатара шматлікіх культурных імпрэзаў.

На свяце ахвочыя маглі прадгуставаць малдаўскія віны, паспытаць нацыянальныя стравы, у тым ліку знакамітую мамалыгу, пірагі, сокі. То не памылюся, калі скажу: свята беларуска-малдаўскага сяброўства, ды яшчэ ў Дзень Незалежнасці Беларусі, надоўга запомніцца жыхарам Дзяржынска. І мне падаецца, што вельмі гарманічная такая падзея духам сваім пераклікаецца з вершам Сяргея Грахоўскага “Патрэбен чалавек-грахоўскага”. Можна знайсці ў інтэрнэце, хто жадае, бо сярод чытачоў газеты “Голас Радзімы”, ведаю, шмат людзей, якія спяваюць высокія ідэалы сяброўства. Дык вось, урывак з верша Сяргея Іванавіча такі: “Хай свята дружбы будзе лепшым святам, хай векам дружбы наш заведца век!” Вельмі актуальна гучыць!

Лявон Целеш,
г. Дзяржынск

ПАДЗЕЯ

Новыя імёны Віцебска

Рыгор Арэшка

Гасцей і ўдзельнікаў больш чым з сарака краін сабраў у чарговы раз Міжнародны фестываль мастацтваў “Славянскі базар у Віцебску”

Хоць чарговы, 27-ы ўжо фэст прайшоў ужо ў Віцебску з 12 па 16 ліпеня, а рэха ягонае чуваць на розных тэлеканалах ды ў нэце па гэты час. Згадваю, гадоў пяць таму ў расійскай глыбіні я запытаў мясцовую культпрацаўніцу з беларускімі родавымі каранямі: што ведае пра сучасную Беларусь? На маё здзіўленне, сярод іншага яна казала і пра “Славянскі базар у Віцебску”. Тэлетрансляцыі з яго з цікавасцю глядзяць і ў райцэнтры Вікулава. Ды, пэўна ж, і па ўсім свеце, дзе ёсць магчымасць. Бо творчы форум з беларускай прапайскай даўно мае ступус культурнай з’явы міжнароднага ўзроўню. І для беларускіх туртоў замежжа выступіць хоць на якой з ягоных пляцовак — вядома ж, вялікі гонар. А такое бывала!

На гэты раз Гран-пры міжнароднага конкурсу выканаўцаў эстраднай песні “Віцебск-2018” атрымаў румынскі спявак Марчэл Рошка, 28-гадовы дырыжор аркестра і рэгент царквы з Бухарэста. Першая прэмія — у 23-гадовага Amre (Ернар Садырбаў), студэнта Нацыянальнай акадэміі мастацтваў з Казахстана. Другая прэмія — ва ўкраінкі Мілы Ніціч, а трэцюю падзялілі беларус, педагог Беларускага дзяржуніверсітэта культуры і мастацтваў Яўген Курчыч і полька, студэнтка Кракаўскай акадэміі музыкі Сільвія. Уладальнікамі спецыяльнай прэміі Парламенцкага сходу Саюза Беларусі ды Расіі сталі Яўген Курчыч і расіянка Аляксандра Карабешкіна.

“Залатую Ліру”, а таксама Гран-пры XVI Міжнароднага дзіцячага музычнага конкурсу “Віцебск-2018” атрымаў Аляксандр Балабану з Украіны.

ВАРТАВЫЯ ПАМЯЦІ

Зямны паклон вам, вызваліцелі!

Актывісты Беларускай суполкі “Мара” з Ліепая ў чарговы раз ушанавалі ветэранаў Вялікай Айчыннай вайны, якія вызвалілі Беларусь ад нямецка-фашысцкіх захопнікаў

Гэтая традыцыя ў Беларускай суполкі “Мара” даўня: сёлета ўрачыстасць такая прайшла ў Ліепая ўжо 18-ы год запар. Мы віншавалі ветэранаў як з Днём Вызвалення, так і з Днём Незалежнасці Беларусі, бо, як вядома, свята гэтыя адзначаюцца ў адзін дзень — 3 ліпеня.

На мерапрыемства прыйшлі ветэраны, сябры суполкі “Мара”, ганаровыя госці: першы сакратар Амбасады Беларусі ў Латвіі Аляксей Васількоў, ві-

цэ-мэр Ліепайскай гарадской думы Гірт Кронбергс, а таксама яе экс-віцэ-мэр Юры Хадаровіч. Душэўнымі песнямі парадаваў грамаду мясцовы ансамбль беларускай песні “Паўлінка”.

Усё менш сярод нас ветэранаў вайны. На сустрэчы старшыня Ліепайскага таварыства ветэранаў вайны і працы Георгій Сцяпанавіч Тарабан адзначыў: сёння ў складзе арганізацыі 182 чалавекі. Сярод іх і шасцёра тых ліепайчан, якія ў далёкім 1944-м вызвалілі Беларусь ад нямецка-фашысцкіх захопнікаў. Гэта Ганна Дзім’янаўна Астапава, сам Георгій Сцяпанавіч, а таксама Зінаіда Пятроўна Цішчанка, Канстанцін Васілевіч Чыжык, Каця-

За святочным сталом разам з ветэранамі

рына Сяргееўна Падывава ды Алена Іпалітаўна Астапава. Зямны паклон вам, паважаныя ветэраны-вызваліцелі, ад усіх беларусаў!

Для гасцей мы накрылі святочны стол. Былі душэўныя размовы, успаміны ветэранаў пра былое і, вядома ж, словы падзякі актывістам “Мары” —

за тое, не забываем іх. Да таго ж на працягу ўсяго вечара нашы старэйшыя сябры ветэраны разам з гуртом “Паўлінка” спявалі-падпявалі ваенныя песні. Ад ганаровых гасцей, што прыйшлі да нас, у адрас ветэранаў гучалі пажаданні доўгіх гадоў жыцця, бадзёрасці, душэўнай раўнавагі. У прыватнасці, Юры Хадаровіч звярнуўся да вызваліцеляў Беларусі з такімі цёплымі словамі: “Жадаю вам, дарагія ветэраны, бадзёрасці духу, здароўя. І, калі ласка, заставайцеся з намі як мага даўжэй, радуючы нас гэтай сваёй прысутнасцю. Нізка вам паклон за тое, што вы зрабілі для нас, для Беларусі, для ўсяго чалавецтва!”

Анжэла Фаміна,
г. Ліепая, Латвія

ЗЕМЛЯКІ

Святочны падарунак з арбіты

Творчыя калектывы з самарскай суполкі беларусаў і выхадцаў з Беларусі “Руска-Беларускае Братэрства 2000” удзельнічалі ў святочных імпрэзах, прысвечаных Дню Расіі – і атрымалі віншаванне ад касманаўта-беларуса Алега Арцём’ева

Тое месца, дзе пабачылі мы свет, заўсёды ўспамінаецца: гэта наша малая радзіма. Сустрэнеш калі суайчынніка хоць на другім канцы свету — і ён з цеплынёй будзе згадваць родны кут, край бацькоў. Айчына, Бацькаўшчына, Радзіма... Па-рознаму складваюцца нашы жыццёвыя абставіны, але звычайна сустракае нас яна пасля расстання — з любоўю, а родныя людзі радуюцца нашым поспехам, перажываюць няўдачы. Таму й за межамі Бацькашчыны мы жывем у рытме яе святаў. Скажам, для многіх маіх замежных суайчыннікаў асаблівае святам — Дзень Незалежнасці Беларусі, Дзень Вызвалення. І я ведаю тых, хто 3 ліпеня імкнецца быць абавязкова дома, на роднай зямлі, каб напоўніць сэрца пачуццямі гонару за сваю гістарычную радзіму, атрымаць каласальны зарад духоўнай бадзёрасці.

Шануюць нашы землякі й галоўныя нацыянальныя святы ў тых краінах, дзе жывуць. Асабліва ж людзі творчыя, што ўдзельнічаюць у вакальных гуртах, могуць сказаць: “Дзе жывём, там і песні родныя п’ём”. Для беларусаў Самарскай вобласці, напрыклад, 12 чэрвеня, Дзень Расіі — таксама знавакы: з 1992 года ён адзначаецца ў краіне як дзяржаўнае свята. Сёлета ж яшчэ й юбілейны год для беларускага вакальнага ансамбля “Каданс”. “У жніўні — 10 гадоў з дня стварэння, і вельмі прыемна, што ў свята мы атрымалі грандыёзны па-

дарунак з арбіты: з Днём Расіі нас павіншаваў супляменнік нас Алег Арцём’еў, касманаўт з беларускімі родавымі каранямі. Ягоны бацька, Герман Аляксеевіч Арцём’еў, нарадзіўся ў пасёлку Друя Браслаўскага раёна Віцебшчыны: на мяжы з Латвіяй. Цяпер жыве ў Віцебску, з якім у нас ёсць сяброўскія й дзелавыя стасункі, — гаворыць Юлія Цяплянская, кіраўніца моладзевага аддзялення суполкі “Руска-Беларускае Братэрства 2000”.

І яшчэ Дзень Расіі для самарскіх беларусаў тым адметны быў сёлета, што напярэдадні суполка падтрымала ініцыятыву палкоўніка ў адстаўцы Андрэя Бандарэнкі, намесніка старшыні Таварыства дружбы й супрацоўніцтва народаў Расіі ды Украіны: хадзіліца перад Прэзідэнтам Беларусі аб прысваенні звання

Героя Беларусі (пасмяротна) капітану Гундзіловічу Паўлу Міхайлавічу. Вядома ўжо, што пад час абароны Масквы наш зямляк камандаваў 4-й ротай 2-га батальёна 1075-га стралковага палка 316-й стралковай дывізіі. Кіраваў абаронай у раёне Дубасекава, Валакаламскі раён, дзе 16 лістапада 1941 года яго рота разам з іншымі падраздзяленнямі дывізіі адбывала ўдары нямецкіх танкаў. Мала ж радзіма Паўла — вёска Ліцьвяны, гэта цяпер Уздзенскі раён Міншчыны.

Асаблівы беларускі каларыт у святкаванні Дня Расіі стваралі беларускія вакальныя ансамблі “Каданс” і “Сузор’е” на сцэне Парку культуры й адпачынку імя Юрыя Гагарына. У іх выкананні гучалі рускія й беларускія народныя песні, музычна-песенныя кампазіцыі. Гурт “Сузор’е” спяваў песні “Россия”, беларускую

11 красавіка 2018 года. У той дзень двое беларусаў былі на арбіце. Алег Арцём’еў (справа) і Антон Шкаплераў віншавалі зямлян з Днём касманаўтыкі.

народную “Я скакала, плясала”, потым “Каданс” падарыў глядачам “Кадрыль”, “Золотую ярмарку”, “Бульбачку”,

папурны на тэму беларускіх народных песень.

А завяршыліся ўрачыстасці ў Самары гадзінным “Парадам феерверкаў”. Больш за 55 тысяч жыхароў і гасцей горада паўдзельнічалі ў грандыёзным свяце.

Прэзідэнт суполкі “Руска-Беларускае Братэрства 2000” Ірына Глуская мяркуе, што ўдзел яе творчых гуртоў у агульнагарадскіх мерапрыемствах — гэта цудоўная магчымасць знаёміць гараджан з самабытнай беларускай культурай: “Я вельмі ўдзячная нашым педагогам, мастацкім кіраўнікам і салістам творчых гуртоў за іх прафесійны, творчы падыход да такіх выступленняў. Такім чынам мы пашыраем беларускія звычкі, традыцыі на самарскай зямлі”.

Мікалай Бойка, г. Самара

Сумесны выступ беларускіх вакальных ансамбляў “Каданс” і “Сузор’е” на святочнай сцэне

БРАТЭРСТВА

Крочаць беларусы па Расіі

У Фестывалі нацыянальных культур, які штогод праходзіць у Курганскай вобласці ў Дзень Расіі, актыўна ўдзельнічаюць і мясцовыя беларусы

Месца правядзення фестывалю нацыянальных культур — заўсёды рознае, часцей святы прымаюць райцэнтры. Сёлета ж фестывалі сам Курган, і свята называлася: абласны фестываль нацыянальных культур і спорту “Дружба народаў — единство России”. У Цэнтральным парку культуры й адпачынку жыхары й госці горада знаёміліся з традыцыямі, звычкамі народаў, прадстаўнікі якіх жывуць у Заураллі. Пачаўся фестываль шэсцем: па цэнтральнай алеі ў святочных касцюмах прайшлі рускія, беларусы, украінцы, азербайджанцы, армяне, башкіры, казахі, татары, яўрэі. Віншаваў усіх са святам губернатар Аляксей Какорын, ён жа ўручыў дзяржаўныя ўзнагароды заслужаным людзям вобласці. Таксама кіраўнік горада Сяргей Рудэнка віншаваў курганцаў з Днём Расіі.

Беларускую дыяспару на фестывалі прадстаўлялі актывісты Курганскай грамадскай арганізацыі “Нацыянальны культурны цэнтр беларусаў Зауралля “Батькашчына”, якой кіруе Людміла Урванцава. Працаваў прыгожа зладжаны беларускі

падворак, на якім гаспадары ў святочных строях сустракалі гасцей, частавалі іх нацыянальнымі стравамі, расказвалі пра сваю гістарычную радзіму. Гурт беларускай песні “Журавачка” каларытна ўпісаўся з сваімі непаўторнымі спевамі ў праграму святочнага канцэрта.

І Дзень Незалежнасці Беларусі актывісты “Батькашчыны” адзначылі належным чынам: 3 ліпеня наведалі сёлы Курганскай вобласці, у якіх жывуць супляменнікі-беларусы. Гэта Новагеоргіеўскае і Новаільінскае. Удзельнікі святочнай акцыі ўсклалі кветкі да абеліскаў у памяць пра воінаў, якія загінулі ў гады Вялікай Айчыннай вайны, сустрэліся з мясцовымі ветэранамі. Потым правялі канцэрт для вясцоўцаў: спявалі й танцавалі на іх як мясцовыя дзеці, так і гурт “Журавачка”, створаны пры суполцы. Дарэчы, цяпер жыхары згаданых беларускіх сёл рыхтуюць

ца адзначыць 165-я ўгодкі з часу іх утварэння. Для таго створана рабочая група, і пад час пазедкі актывісты “Батькашчыны”, прадстаўнікі мясцовай улады, царквы, абласнога цэнтра народнай творчасці ўзгаднілі за круглым, сяброўскім сталом свае дзеянні. У той дзелавой размове паўдзельнічалі таксама й жыхары беларускіх сёл. Мяркуюцца, што сумеснымі намаганнямі “Беларускае свята” ў курганскай глыбінцы пройдзе на вышыні.

Валянціна Шадрынская, г. Курган

Сябры суполкі “Батькашчына” крочаць па Кургане

ІНІЦЫЯТЫВА

Нашчадкі з пэндзлямі

Іван Яцкевец

Гістарычныя месцы Расіі, а таксама Беларусі можна пабачыць на выставе юных мастакоў з Растова-на-Доне, што працуе ў Нацыянальным гістарычным музеі Беларусі

Зімою, мы пісалі, здзейсніў першую экспедыцыю на Бацькаўшчыну мастак Уладзімір Банцэвіч, кіраўнік Саюза беларусаў Дону. А на пачатку ліпеня разам з энтузістам прыехалі ў Беларусь і чатыры ягоныя выхаванцы. Гэта была Першая пленэрна-патрыятычная экспедыцыя юных мастакоў Дона з нядаўна створанага ў Растове Творча-асветніцкага аб’яднання “Потомки” імя святога Кірылы Тураўскага. На шляху юных “перасоўных мастакоў” ды іх старэйшага сябра былі як месцы воінскай славы Расіі, так і беларускія гарады Магілёў, Гомель, Тураў, вёска Камень Пінскага раёна, Брэст, мястэчка Мір, Хатынь, Мінск ды іншыя мясціны Беларусі.

Купалле ў эпоху ІТ

(Заканчэнне. Пачатак на стар. 1)

І вось нам пытанне: трымацца ўсімі сіламі за старое ці, як у вір з галавою, безглядна ў новае? На мой цяперашні погляд, у абедзвюх “крайніх” тактык ёсць слабыя месцы. Разумней, пэўна ж, у пераменлівым свеце, паважаючы ранейшыя традыцыі, паступова намацаваць новыя шляхі. Так і мы, з удзячнасцю мінуламу, адкрываемся новаму досведу. Як вядома, так растуць дрэвы і травы. Так шукае сабе новае рэчышча вада, сустраўшы дзе перашкоду. Так звычайна прыходзіць у Беларусь новая вясна. Жывучы ў суладдзі з Маці-Прыродай, так у свой час паступалі, відаць, і нашыя продкі, перажываючы неверагодна драматычны, а для многіх і надзвычай трагічны час пераходу ад сонцапаклоніцтва, язычніцтва, першаверы продкаў (тады богам было Сонца) у хрысціянства. Хоць хрысціянства тое, цяпер мы ведаем, уваходзіла ў жыццё не зусім мякка. Таму ў нашай генетычнай памяці ды ў рэальным жыцці ёсць у свяшчэнную спрадвекую пару летняга сонцастаяння і язычніцкае Купалле, і хрысціянскі Святы Ян. Ёсць і ўзімку, таксама ж у вызначальны час павароту Сонца на Вясну, і народныя Каляды, і хрысціянскае Раство Хрыстова. Бо хто ж можа сцвярджаць без усялякай агаворак, што ведае Ісціну? Гэтак жа з аглядак, паступова беларусы — ну такая ментальнасць, што не так хутка ў “людзей на балоне” ўсе атрымліваецца, — але ж без крыві ды страляніны выходзіць беларусы з савецкага мінулага. Зберагаючы ўсё лепшае з часоў, адкуль мы родым — і будуючы адначасова Парк высокіх тэхналогій, штучныя спадарожнікі Зямлі, атамуну электрастанцыю, а цяпер і ўвогуле ІТ-эканоміку.

Купалле — не перажытак, не старая версія, не “отстой”, як нейкаму недасведчанаму юзеру можа спачатку падацца, калі пагугліць ён у нэце. Праўда, як ні дзіўна, само слова спрадвечна беларускае на некаторых нават аўтарытэтных рускамоўных сайтах увогуле не згадваецца — пішуць толькі: “праздник Ивана Купала”. Бо якраз так часцей народнае свята называецца цяпер у суседзьяў-рускіх. Але ж наша Купалле выстаяла, збераглося і ў пару хрысціянства, і ў эпоху атэізму ваяўнічае... І з нашых беларускіх песень слова, так бы мовіць, не выкінеш: “Сёння Купала, а заўтра Ян...”.

Калі спрабаваць паглыбіцца ў сутнасць Купалля, значэння ягонага ў беларускім грамадстве і жыцці кожнага з нас, то на мове сучасных ІТ-спецыялістаў загадкавую, чароўную, з міфамі ды таямніцамі Купальскую пару можна вызначыць як “працэс глабальнай сінхранізацыі ўсіх сеткавых дыскаў”. Я гэта пра нас, пра людзей — з усімі нашымі планами свядомасці ды падсвядомасці, альтэрэрга ды... Ой, наконт глабальнай — можа й занадта, але ж хай мяне паправаць тыя, хто больш у курсе. А

мяркую, у працэсе ачышчэння Купаллем, ягонымі цудадзейнымі стыхіямі (Вада, Агонь, Паветра...) знішчаюцца тыя вірусныя праграмы, што закраліся ў патаемныя глыбіні нашых сістэмных блокаў, а таксама й аператыўныя сістэмы, ды спакваля падточваюць душэўнае, цялеснае, духоўнае здароўе. Зрэшты, як усё спрацуе — залежыць і ад нашага жалеза (фізічнага цела), і ад софта (жыццёвых праграм, маральных прынцыпаў ды іншых тонкамагэрыяльных складнікаў нашай натуры).

І ўсё гэта — не мае прэдумкі. Бо людзі таленавіты, назаву іх вялікімі праграмістамі старажытнасці, жылі задоўга да таго, як узнікла Рымская імперыя, Полашкае княства ці Вялікае Княства Літоўскае, не кажучы ўжо пра ІТ-імперыю Цукерберга. І неабодны нам (для выжывання!), нават у эпоху ІТ, глыбокія веды ўдмлівых ведунюў, дасведчаных мысларюў з далёкай мінуўшчыны належным чынам аформлены і закадаваны ў шматлікіх рытуалах,

Вянкі на вадзе — Купальская традыцыя
таксама ж Купалле — гэта пара гарманічнага і бяспечнага падключэння “нашых далдзеньх” да вельмі аддаленых машын і сервераў, воблакавых сховішчаў: якія навукоўцы называюць і Адзіным энергаінфармацыйным полем Зямлі. Заадно ж,

ня ў Купальскую пару зёлкі — самая лекавая? Чаму? Батанікі, біёлагі могуць патлумачыць сёння: расліны ў пару найвысокага сонца — у самай сіле, і ўсе іх карысныя для ўладжвання разнастайных канфліктаў рэчывы ў належных канцэнтрацыях. Зрэшты, нам тое можна й не ведаць. Проста зываць вянкi, хадзіць па росных травах басанож, дыхаць. Любавацца наваколлем, калі гэта на прыродзе, паглыбіцца ў сімволіку свята. І купацца, і скакаць цераз вогнішчы, і на арэях гушкацца. Адкрыеш душу Святу, зробіш правільна сфармуляваны запыт у Сусвет — і атрымаеш падказку, патрэбную інфармацыю.

Дарэчы, у традыцыях Аюрведы, якая па гэты час амаль 5 тысяч гадоў жыве ў Індыі, большасць лекаў маюць расліннае паходжанне. Самі ж аюрведысты й цяпер зносіцца на санскрыце, як раней еўрапейскія ўрачы — на лаціне. І назвы ўсіх лекаў Аюрведы пішуцца на той старажытнай мове, да таго ж у санскрыце вельмі шмат словаў, сугучных з беларускімі: веды — толькі адно з іх. Былі мы гэтым летам у Індыі, штат Керала, рэсорт-курорт Мееведа — вось тут <http://meiveda.com> — ў перакладзе з санскрыта, днямі даведаліся, назва тая азначае: “Мае веды”. Для беларусаў можна й не перакладаць. Вось якія дзівосныя глыбіні ў Купальскіх традыцыях!

Пэўна, чароўную Купальскую пару, калі выпадае шанец у гульнёвай, забавуляльнай форме згарманізаваць свае думкі й пачуцці, палячыць душу й цела, нья ў Купальскую пару зёлкі — самая лекавая? Чаму? Батанікі, біёлагі могуць патлумачыць сёння: расліны ў пару найвысокага сонца — у самай сіле, і ўсе іх карысныя для ўладжвання разнастайных канфліктаў рэчывы ў належных канцэнтрацыях. Зрэшты, нам тое можна й не ведаць. Проста зываць вянкi, хадзіць па росных травах басанож, дыхаць. Любавацца наваколлем, калі гэта на прыродзе, паглыбіцца ў сімволіку свята. І купацца, і скакаць цераз вогнішчы, і на арэях гушкацца. Адкрыеш душу Святу, зробіш правільна сфармуляваны запыт у Сусвет — і атрымаеш падказку, патрэбную інфармацыю.

Фота ў рамонакавым вянку
можна даследаваць бясконца — медыкам, фізікам, псіхатэрапеўтам, дыятолагам, фармацэўтам... — і заўсёды будуць нас чакаць новыя адкрыцці.

Заслугоўвае вялікай павагі тое, што і ў Беларусі, а таксама ў беларускіх суполках замежжа Купальскія традыцыі па-ранейшаму шануюцца. Паглядзіце, скажам, у нэце, з якім размахам прайшло і сёлета чарговае Купалле на беразе Дняпра пад назвай “Александрыя збірае сяброў”. Кажуць, яго наведала да 100 тысяч чалавек! Дарэчы, там дэманстраваліся нават ІТ-трактар “Беларус”: пра тое пісалі мае калегі. Гэткая фішка на Купальскім свяце — прама ў тэму маіх нататкаў! Што ж, у сённяшнім фармаце Купалля можа знайсці месца ўсаму, што робіць нас моцнымі, здаровымі, што спрыяе станаўленню беларускай незалежнай дзяржавы, а саміх нас вызваляе ад грузу старых памылак, прыхамаіць і дапамагае рухацца наперад. А спрэчка, у які дзень правільней святкаваць Купалле, давайце пакінем для тых, хто ніколі ў Купальскіх святах і не ўдзельнічаў. А хто купальнічаў, той жа й так разумее, нават без камп’ютарнай грамацкасці, што яны — заўсёды да месца: і ў язычніцкім фармаце ў ноч з 20 на 21, з 23 на 24 ці з 25 на 26 чэрвеня, і ў ноч з 6 на 7 ліпеня. Рытм жыцця сённяшняга вымушае нас жыць у розных вымярэннях: гэтакама й комп жа можа выконваць адначасова розныя каманды. Таму, мне падаецца, софт “Купалле” ў праграмах нашага жыцця — ніколі не састарэе.

ВІНШУЕМ!

Высокае званне – ад землякоў

Сяргей Шычко

Вядомы пісьменнік, намеснік старшыні ФНКА “Беларусы Расіі” Валеры Казакоў расанен Магілёўскага гарсавета дэпутатаў ушанаваны званнем Ганаровага грамадзяніна Магілёва

Валеры Мікалаевіч, які нарадзіўся на Магілёўшчыне, праз усё жыццё, дзе б ні знаходзіўся, дзе б ні служыў, цесна далучаны рознымі клопатамі да Бацькаўшчыны, да Беларусі. Яго заўжды цікавяць клопаты мясцовых музеяў, ён і спрыяе ім нямыла ў набыцці розных артэфактаў, гістарычных экспанатаў. І ў сваіх кнігах, якія выйшлі ў свет у Расіі ды Беларусі, Чарнагоры ды Польшчы, пісьменнік шмат піша пра Магілёў ды ўвогуле Магілёўскую старонку.

Валеры Казакоў (злева) і Сяргей Кандобовіч. 2012 год, Масква.

Чытачы газеты “Голас Радзімы” ведаюць, бо пра тое былі публікацыі, што ў час працы старшынё Федэральнай нацыянальна-культурнай аўтаноміі “Беларусы Расіі” менавіта Валеры Казакоў ініцыяваў шэраг сустрэч, круглых сталаў беларускіх і расійскіх пісьменнікаў, якія праходзілі ў Мінску і Маскве. Дзякуючы

памкненням нашага земляка, у расійскай літаратурна-мастацкай перыядыцы, на старонках часопісаў “Сібірскае агні”, “Роман-газета”, іншых выданняў з’явіліся новыя публікацыі беларускай прозы, публіцы. Мена-

віта Валеры Казакоў паспрыў многім сустрачам беларускіх творцаў з расійскімі пісьменнікамі на зямлі Беларусі. У Мінск ды іншыя гарады з яго падказкі, з ягонай падтрымкай наведаліся Юрый Палякоў, Юрый Каза-

лоў, Уладзімір Беразеў і шмат хто іншч.

За шырокую грамадскую дзейнасць на ніве беларуска-расійскіх адносін Валеры Казакоў яшчэ раней быў ушанаваны медалём Францыска Скарыны.

Ад рэдакцыі. Далучаемся да віншаванняў у адрас вядомага на дзве краіны й за іх межамі таленавітага чалавека: журналіста, пісьменніка, мецэната, кандыдата сацыялагічных навук, палкоўніка запасу. З дакументальнага фільма, які нядаўна шоў па беларускіх тэлеканалах, мы ведаем: Валеры Мікалаевіч — былы хутаранін з Магілёўшчыны, аднак ягоны родны хутар не ацалёў. Калі ж паклікала яго дадому малая радзіма, то знайшоў ён хутар з падобнай назвай на мяжы Брэстчыны і Гродзеншчыны: якраз у дзень нараджэння сваёй мамы. І прыкіпеў да яго сэрцам. Там і праводзіць, гаварыў, нямыла часу. Спадзяемся, у нас будзе магчымасць пра тое хутаранска-творчае жыццё расказаць больш падрабязна. Відэафільм “Валерый Казаков. Дело жизни. Возрождение” ёсць і на youtube.com

Нагадаем яшчэ, што Валеры Казакоў, паводле нашых звестак, па-ранейшаму ўваходзіць у склад Кансультацыйнага савета па справах беларусаў замежжа пры Міністэрстве замежных спраў Беларусі — як намеснік старшыні савета грамадскай арганізацыі “Федэральная нацыянальна-культурная аўтаномія “Беларусы Расіі”.

У адным з інтэрв’ю для газеты “Літаратура і мастацтва” пісьменнік, адказваючы на пытанне журналісткі пра кола ягонага беларускага чытання, гаворыць: “Пачыналася ўсё з “Міколка-паравоза” Міхася Лынькова, пасля быў Шамякін. На жаль, я вельмі позна стала дайшоў да Купалы, толькі дарослым зразумеў ягоны гений. А вось дзякуючы Янку Маўру нарадзіліся некаторыя мае рэчы. Вядома, я чытаў Караткевіча, Багдановіча і перадусім быў Васіль Быкаў...”.

ТРАДЫЦЫ

Папараць-кветка над Іркутом

У жывапіснай мясціне, пад абярэгам сібірскай ракі, некранутай прыроды ачышчалі Купаллем сваё жыццё-быццё беларусы Іркуцка і шматлікія госці свята

Іркуцкія беларусы — за тое, каб старажытныя традыцыі продкаў зберагаліся ў іх аўтэнтычнай прыгажосці й мудрасці, а не расквечваліся ўсялякім кічам ды таннай забаўляльнай папсой. І ў плынь сваіх напаяў-містычных дзеяў прыгожыя рамантыкі залучаюць усё больш прыгожых людзей, уводзячы іх у таямнічы, жыццядайны свет Першаверы. У ноч з 23 на 24 чэрвеня — па Сонцы, бо якраз у такую пару ўшаноўвалі Крыніцу Жыцця спрадвеку — яны зладзілі пад Іркуцкам сваё Купалле, што сабрала каля 350 чалавек.

назбіралі ды ўсе зноў сабраліся на палыне. Дзяўчаты паселі вянкi зываць, спяваючы пры тым традыцыйныя Купальскія беларускія песні. Мы ўтварылі адзін вялікі круг, куды мужчынам, нават фатографам і апэратарам, ходу няма. “Інакш магію дзейства парушым”, — тлумачыць прадстаўнік клуба “Крывічы”, вядучы свята Алег Рудакоў. Тым часам нехта з купальшчыцаў, хто на Купаллі штогод, вянкi з лёгкасцю зывае, хтосьці — згадвае напаяўзабытыя рухі з дзяцінства, хто й вучыцца ўпершыню, паглядаючы на суседак па крузе.

Тыя ж спевы, на сабе адчула, вельмі ўзмацняюць магію Купальскай ночы. І ў карагодзе рукі разрываць ніяк не трэба, каб не парушыць энергетычную плынь свята.

Карагоды патрохі змяняліся танцамі, гульнямі. Танцавалі Польку, Падэспань, Маразулю, гулялі ў Ручаёк. Потым дзяўчаты кідалі свае вянкi праз вогнішча — які хлопец злавіў, з тым дзяўчыне й танчыць. А яшчэ рамянем, чаргуючыся, хлопцы й дзяўчаты выхоплівалі з гурта сабе партнёраў ды чалавалі. Во якія Купальскія гульні ў цяглівых беларусаў!

Калі ж наступіла поўнач, то рушылі мы шукаць таямнічую Папараць-кветку. Хоць і кажуць, што папараць не цвіце ў прырыце, але ж народныя паданні даносяць таямніцу: нібыта раз на год, у Купальскую ноч яна можа зацвісці. Прычым той, хто знойдзе кветку, будзе заўсёды ўдачлівы, здолее адчуваць, дзе схаваны скарбы, разумець мову звяроў і птушак. Праўда, усявед Алег Рудакоў параіў нам усім, як ішлі на пошuku кветкі, не гаварыць нікому, калі хто яе знойдзе — інакш і сіла чарадзейная страціцца. Вось мы й маўчылі па гэты час... А для тых, хто ў цуды не надта верыць, у ва-

нас пакінулі ў спакоі. Хлопцы паказвалі сілу: хадзілі па старому “сценка на сценка”. Толькі не ў бойцы, а проста імкнучыся выцесніць супернікаў і пры тым рук не растульці. І для дзяўчат былі заданні: на спрыт.

Урэшце задаволеныя талентамі гасцей “гаспадары ўзбрэжжа” сышлі ў цемру, ды знікла й Купалінка! Выказаўшы здагадку, што лясныя госці яе прыхапілі, Алег Рудакоў прапанаваў: будзем шукаць, ратаваць! Ратавальнікам выдалі запаленыя паходні, бо шукаць багіню можна толькі з імі. Тая пара, што ў лесе знайшла Купалінку, атрымала цудоўныя падарункі: у выглядзе вышываных беларускіх ручнікоў.

А як здорава потым было скакаць праз вогнішча, якое ўжо на той час прагарэла. Гэта, кажучы, ляркства ад усіх хвароб: дазваляе амаладзіцца ды ачысціцца, спаліць усе свае беды-праблемы. Ахвочым было шмат, некаторыя скокнулі й па некалькі разоў. Хтосьці спышаўся ў першых шэрагах, хтосьці чакаў, каб зыркае вогнішча прагарэла яшчэ больш. А як ачысціліся ўсе, хто хацеў, то вогнішча зноў распалілі машей: каб згатаваць на ім на ўсіх чароўны адвар, які яшчэ ў некаторых мясцовасцях называюць Купальскі крупнік — настой на травах, рэцэптуру якога арганізатары не выдаюць. Зварылі, Купалінка разлівала ўсім найсмачнейшы напой. А тым часам і небасхіл пачаў святлець, а на палыне з’явіліся Русалкі. Яны спярша пачалі хуліганіць, пырскаючы ў людзей вадой, але ж Купалінка заклікала іх да парадку — і містычныя госці саўдалалі з сабою ды пачалі танцаваць.

На досвітку Купалінцы прыйшла пара пакінуць, разам з Русалкамі, што яе суправаджаюць, Купальскае свята. Паданні кажуць: толькі пакуль доўжыцца ноч, багіня застаецца сярод людзей. Мы іх праводзілі, трымаючы ў руках свечкі. Незабыўнае відовішча! Проста сама паэзія ў чыстым выглядзе, аж слёзы ва ўсіх на вачах...

Сплывала ноч. Тыя, хто заставаўся пры вогнішчы, рушылі да рэчкі. Спачатку дзяўчаты кінулі ў Іркут свае вянкi: лічыцца, пры тым трэба загадваць патаемнае жаданне. Калі вянок палыць, не патоне, то жаданне збудзецца. Пасля ўсе ахвочыя праходзілі ачышчэнне вадою: акупаліся. І я там была, светлую радасць Купальскае раніцы піла. Тым і завяршылася Купалле беларускае на зямлі Сібірскай. А праз год, кажучы мае сябры-беларусы, будзе новае.

Што ж, у гэтым Купальскім іншасвецце варта пабываць.

Алена Пятрова, г. Іркуцк

Па лесе, па лузе мы кветкі збіралі...

Як вядома, ноч з 23 на 24 чэрвеня — гэта й ёсць “аўтэнтычная” Купальская ноч. Бо, скажучы нам і астраномы, самая кароткая ў годзе. У Расіі, аднак, ды часам і ў Беларусі язычніцкае свята, як ні дзіўна, святкуюць на два тыдні пазней, у ноч з 6 на 7 ліпеня: па новым календарным стылі, уведзеным пасля рэвалюцыі. Так і ўвайшло ў нашае жыццё мноства казусаў: і Каляды — пасля Новага Года, і Стары Новы Год, і язычніцкае Купалле... па праваслаўным календары. Беларусы ж і цяпер шануюць традыцыі продкаў, памятаючы вытокі свята, вось і адзначаюць Купалле ў найкароткую ноч. Прычым — на прыродзе, з жывою вадою — бо на берагах чыстых рэчак, у абдымках дзівосных Купальскіх траў і кветак. Сёлета Іркуцкі беларускі клуб “Крывічы” зладзіў Купалле на ўзбрэжжы рэчкі Іркут, паблізу вёскі Смяленшчыны Іркуцкага раёна. Да вечара 23 чэрвеня сабралася там шмат людзей: хто самаходзь, хто й на спецыяльна самоўлешных для таго аўтобусах. Пашпартаў і радавоў тут не пытаюцца: далучыцца да Купалля можа любы, хто жадае паглядзець на старадаўнія абрады, паўдзельнічаць у іх, адпачыць і нібы пабываць у іншым вымярэнні.

Ачышчэнне Купальскаю вадою

А ўрэшце кветкавыя кароны ўпрыгожваюць усіх.

А сонца патрохі ўжо амаль села, пара для Агню настае. Бо ў Купальскую ноч ад заходу і да світання, казалі мудрыя продкі, абавязкова павінна вогнішча гарэць, і ні ў якім разе нельга даць яму згаснуць. Каб яго запаліць, на палыне чаруюць па чарзе галоўныя героі свята: Князь Купаліш ды Багіня Купалінка. Менавіта Купаліш у выпадзе здабывае Агонь па старому: з дапамогай крэсіва. Прычым таямніцу тую не павінны бачыць жанчыны — таму ўсе іншыя мужчыны шчыльна Князя абступілі, спінамі затулілі. Нарэшце гарыць! З запаленай паходняй Купаліш і Купалінка абышлі ўсіх па крузе, затым запалілі вогнішча. Вакол яго мы і пачалі вадзіць карагоды: традыцыя. Гучаць тым часам і Купальскія песні — гэта дзяўчаты з гурта “Крывічы”.

коліцах палыня схавалі кветкі бутарожскія ды прапанавалі адшукаць хая б іх. І пара, што знайшла “падменку”, атрымала хай сабе і не цудадзейную сілу, але ж памятнае падарункі.

Затым прыйшоў час для вогненнага шоу. Спецыяльна запрасілі на свята калектыў “Шанахі”: артысты жанлявалі падпаленымі паходнямі, запускалі феерверкі. Дарэчы, казалі, што ў некаторых мясцовасцях Заходняй Беларусі па гэты час хлопцы на Купалле робяць факелы-паходні на дроце ды, раскручваючы, запускаюць іх як мага вышэй. Прыгажэннае відовішча!

Да канца вогненнага прадстаўлення на палыне з’явіліся раптам Ведзьма з Лесавіком. Эх, патурывалі ж мы іх, патлумачыў вядучы, таму прыйдзеца плаціць за тое, што прыйшлі ў іх уладанні: варта паказаць ім свой спрыт, каб

ПРЫВІТАННЕ З ЗАМЕЖЖА

У Еўпаторыі — свая

Іван Іванав

Імя Дзіны Шаўчэнкі, якая кіруе беларускай суполкай у Еўпаторыі, з’явілася на мясцовай Дошчы гонару

Дзіна Шаўчэнка плёна супрацоўнічае з газетай, нядаўна даслала ў рэдакцыю здымак. У тэкставым файле подпіс такі: “Старшыня савета грамадскай арганізацыі “Мясцовае беларускае нацыянальна-культурнае аўтаномія г. Еўпаторыя “Крым-Беларусь” Дзіна Шаўчэнка чытае верш беларускага класіка Янкі Купалы “Спадчына”. 12 чэрвеня, каля Дошкі гонару ў Еўпаторыі”.

Чаго раптам зямлячка чытае там вершы? На іншых здымках бачым побач з ёй іншыя паважаныя людзей: сябра суполкі Сяргея Коршыкава, старшыню Еўпатарыйскага гарсавета Алесю Харытоненку, дэпутата Дзяржсавета Рэспублікі Крым Ніну Пермякову. А лірычна-патрыятычны настрой Дзіны тлумачыцца проста: у руках ураджэнка Гомеля трымае Дыплом аб занясенні яе імя на Дошку гонару — за важкі ўклад у сацыяльна-эканамічнае развіццё муніцыпальнага ўтварэння.

Цяпер Дзіну Шаўчэнку ведаюць не толькі ў Еўпаторыі ды Крым: бо пісалі й мы пра яе з аднадумцамі добрыя справы. Калега ўлічвае нашы пажаданні, просьбы. Сама ж праца суполкі “Крым-Беларусь” спрыяе ўшанаванню ў Крыме памяці пра Максіма Багдановіча, пашырэнню нашых ведаў на паўвостраве пра нашу Бацькаўшчыну, культуру, шматвекавую гісторыю зямлі беларускай, пра яе веліч і прыгажосць. У Еўпаторыі, мы ведаем, аддадзаны плённы дыялог паміж органамі ўлады і прадстаўнікамі розных нацыянальнасцяў, што жывуць у старажытным горадзе. Дзіна Шаўчэнка ўваходзіць у міжнацыянальны савета горада, цесна супрацоўнічае з іншымі этна-суполкамі, якіх у Еўпаторыі 9, спрыяе ўмацаванню міжнацыянальных сувязяў, дружбы паміж народамі. Да таго ж яна — галоўны рэдактар часопісаў “Крым-Беларусь” “Крым-Север”, была неаднаразова лаўрэатам журналісцкіх конкурсаў у намінацыі “Талерантнасць і міжнацыянальная згода”.

РАЗАМ

Прыгожыя песні ў юбілейны букет

Супляменнікі з Даўгаўпілса павіншавалі з юбілеем горад Наваполацк, які сёлета мае статус Культурнай сталіцы Беларусі

Шанце нам на сяброў, добрых людзей. А яшчэ Даўгаўпілскі Цэнтр беларускай культуры (ЦБК) актыўна выкарыстоўвае ў сваёй дзейнасці такія каштоўныя “інструменты” для наладжвання стасункаў, як пагадненні аб супрацоўніцтве ў галіне культуры. Таму й гасцюем у Беларусі часта — у розных гарадах. Менавіта дзякуючы Пагадненню, што заключана паміж ЦБК і адкрытым акцыянерным таварыствам “Нафтан” з Наваполацка, мы й гасцявалі ў маладым горадзе. Там 9–10 чэрвеня наш ансамбль беларускай народнай песні “Купалінка” паўдзельнічаў у святочных імпрэзах, прысвечаных 60-годдзю Наваполацка — Культурнай сталіцы Беларусі-2018.

Як і наш Даўгаўпілскі, што калісьці называўся Дзвінскім, Наваполацк стаіць пры Дзвіне: на левым яе беразе, на захад ад старажытнага Полацка. Развіваецца як цэнтр нафтахіміі, мае крыху больш за 100 тысяч жыхароў, лічыцца буйным прамысловым і навуковым горадам Віцебшчыны. Не раз ужо станаўдзіўся плячой для правядзення конкурсаў, фестываляў ды выстаў розных узроўню. Гэта ж адзін з наймаладых гарадоў Беларусі, тама ягоным жыхарам усё цікава. Сярэдні ўзрост іх, дарэчы, каля 40 гадоў. Наваполацк першым у Беларусі атрымаў статус “Горад, які дружалюбны

дзецям”. А пра тое, што развіваецца горад-юбіляр гарманічна, сведчыць і наданне яму ў Беларусі статусу Культурнай сталіцы-2018.

У суботу, сонечным ранкам і рушыла творчая дэлегацыя з Даўгаўпілса на Бацькаўшчыну. І з першых хвілін гасцявання свайго ў маладым горадзе трапілі мы ў атмасферу сапраўднай беларускай гасціннасці, хлебасольнасці, ветлівасці, любові ды клопату. Нас закрэціў рознакаляровы вір імпрэзаў: было яркае шэсце, святочныя канцэрты па ўсім горадзе, плячой зі з вучыльнымі тэатрамі, горад майстроў, майстар-класы. Праходзіў канцэрт папулярнай беларускай спявачкі Жанэт і легендарнага ансамбля “Сябры”, а вечарам быў маляўнічы феерверк. На другі ж дзень гаспадары зладзілі для нас экскурсію па Полацку, знаёмілі з ягонаю багатаю гісторыяй. Наведалі мы Спаса-Еўфрасіннеўскі манастыр, іншыя слаўныя мясціны.

А пачалося гарадское свята з маляўнічага шэсця працоўных калектываў. Ярка ўпрыгожаны калона, у якой былі й кіраўніцтва, госці горада, прадстаўнікі арганізацый, устаноў, прайшлася па вуліцы Маладзёжнай, працяглася якой каля 15 кіламетраў, выстраілася на цэнтральнай Плошчы будаўнікоў. Ва ўрачыстым адкрыцці свята паўдзельнічалі Кіраўніца Адмі-

ністрацыі Прэзідэнта Беларусі Наталія Качанова (працоўная дзейнасць якой раней звязана была з Наваполацкам), Міністр культуры Юры Бондар, мэр Наваполацка Дзмітры Дзямідаў, архіепіскап Полацкі й Глыбоцкі Феадосій ды іншыя высокія асобы, грамадскія дзеячы.

Пасля прамой ды ўзнагароджання заслужаных новапола-

ўдзельнікаў гурта. Яны падарылі Наваполацку, роднай Беларусі як лірычныя, так і жартоўныя беларускія, латышскія ды латгаліскія народныя песні. Як вядома, цяпер у Беларусі — Год малой радзімы, для беларусаў замежжа ён асаблівы. Бо памяць пра родныя мясціны заўсёды ў нас жывая. Мы не забываем пра родныя карані, пра той

Творчая дэлегацыя з Даўгаўпілса ў Наваполацку

чан прагучаў гімн горада — і быў святочны канцэрт як зорак беларускай эстрады, так і заслужаных аматарскіх калектываў. Наш фальклорны гурт “Купалінка”, якім кіруе Вячаслаў Пятроў, прывёз у падарунак музычную праграму “Беларусі — з любоўю!”. То былі не проста словы: так выявіўся стан душы

куток на зямлі, адкуль пайшлі ў свет. Пра тое й казала я, вітаючы гараджан і гасцей горада, пажадаўшы добра ўсім і працівання гораду. Пра сыноўскую любоў да Бацькаўшчыны казаў, выступаючы, і даўгаўпілскі паэт Яўген Голубеў, які ў пльні нашай праграмы прачытаў некалькі сваіх вершаў.

Мы вельмі ўдзячны за добрую арганізацыю паездкі, цудоўны прыём кіраўніцтву таварыства “Нафтан”, дырэктару Палаца культуры “Нафтан” Алене Выхаванец, загадчыцы вытворча-масавага аддзела Алене Шчапінскай, кіраўніцы заслужанага аматарскага калектыву Беларусі, узорнага вакальна-харэаграфічнага гурта “Камарыкі” Святлане Багаслаў, культурнаму арганізатару Палаца культуры Людміле Драўніцкай ды іншым добрым людзям, якія зрабілі нашу паездку насычанай, прадуктыўнай — і незабыўнай. У гутарках з сябрамі мы сыходзіліся ў меркаванні: усё, што мы робім супольна па абодва бакі мяжы, спрыяе ўмацаванню сяброўскіх, партнёрскіх стасункаў між нашымі народамі, суседнімі краінамі. Нам цікава захоўваць і пашырць багатыя традыцыі, звычайна свайго народа не толькі ў Латвіі — па ўсім свеце. За межамі ж Бацькаўшчыны мы ішчэ вастрэй адчуваем, як любім яе — і заўсёды ёй ганарымся. Так што — да новых сустрэч, родная Беларусі!

Марыя Памецька,
метадыстка Цэнтра
беларускай культуры,
г. Даўгаўпілск

КОЛЕРЫ СВЯТА

Родны каларыт на латышскім фестывалі

Надзея Астравецкая

Міжнародны фальклорны фестываль “Baltica-2018” у чарговы раз упрыгожылі беларускія песні, гульні, тэатральныя дзеі

Чытачы газеты, мяркую, ведаюць пра Міжнародны фальклорны фестываль “Baltica” ў Латвіі: ён праходзіць раз на тры гады. Звычайна ўдзельнікі для чарговага фестывалю выбіраюцца па выніках агляду-конкурсу. А ўдзельнічаюць у ім прадстаўнікі розных народаў, якія жывуць у Латвіі: як самі латышы, так і лівы, літоўцы, рускія, палякі, украінцы, беларусы ды іншыя.

21 чэрвеня ў нашым Даўгаўпілсе прайшло адно з

заклучных мерапрыемстваў Міжнароднага фальклорнага фестывалю “Baltica-2018”, у якім паўдзельнічалі два гурты Даўгаўпілскага Цэнтра беларускай культуры (ЦБК): ансамбль народнай песні “Купалінка” і тэатральная студыя “Паўлінка”. Дарэчы, ад беларусаў быў адбраны яшчэ й гурт “Завіруха” з Екабпілса. Сёлета ўжо быў 11-ы па ліку фестываль, які праводзіцца з 1988 года. І тэмай сёлетняй была: “Янаў дзень. Красаванне”. Варта яшчэ дадаць, што фестываль “Baltica” — гэта заўсёды ўнікальная магчымасць пазнаёміцца з традыцыйнымі культурнымі каштоўнасцям розных народаў: песнямі, інструментальнай му-

зыкай, вуснай творчасцю, гульнямі, танцамі. Цікава таксама паглядзець на ўзоры народнага прыкладнага мастацтва, рамесніцтва ды тое, як яшчэ праявіліца шматнацыянальная народная культура. Звычайна ў фестывалі прымаюць удзел этнаграфічныя ансамблі, фальклорныя гурты, народныя музыкі, майстры-ўмельцы.

Такія маштабныя імпрэзы “Балтыкі”, як сёлета, упершыню прайшлі ў Даўгаўпілсе. Канцэртная праграма разгорталася на некалькі пляцовак. Пры скржжаванні вуліц Рыгас і Міхаліса, у садку скульптур, прадстаўнікі нацыянальна-культурных суполак з гарадоў Латвіі паказвалі свае нацыянальныя гульні, забавы, танцы. Запразалі і гараджан і гасцей горада ў карагоды, скокі. Беларускі каларыт быў таксама ў гэтай рознакаляровай мазацы: разам з артыстамі нашай тэатральнай студыі “Паўлінка” глядачы развучылі беларускую гульнію “Падушачка” ды асвойвалі рухі з беларускай Польшкі.

Увечары ў скверы імя Андрэя Пумпура прайшоў заключны канцэрт фестывалю. Паўдзельнічалі ў ім 18 фальклорных гуртоў з розных рэгіёнаў Латвіі, а таксама госці з Беларусі: фальклорны гурт “Хатовічы” — з вёскі Хатынічы

Фестываль “Baltica-2018” гуляе на вуліцах горада

Ганцавіцкага раёна Брэстчыны. Сярод выступоўцаў хораша глядзеліся ансамбль народнай песні “Купалінка” (кіраўнік Вячаслаў Пятроў) і тэатральная студыя “Паўлінка” (кіраўніца Інэса Казлоўская). Яны паспяхова прайшлі ў канцы 2017 года конкурс-агляд калектываў нацменшасцяў для фестывалю “Балтыка” і Уселатвійскага свята песні й танца. Абудва калектывы Цэнтра беларускай культуры паказалі яркую і дынамічную Купальскую праграму, з якой відаць як падабенствы, так і адрозненні абрадавага белару-

скага Купалля і латышскага Ліга. У песнях і тэатральных дзеях гучалі беларускія, латышскія і латгаліскія матывы.

З беларускімі песнямі глядачоў фестывалю “Baltica” знаёміў і гурт “Завіруха” беларускага таварыства з Екабпілса. Наперадзе ж у гэтых калектываў і вакальна-інструментальнага ансамбля “Пралескі” ЦБК вельмі адказныя й ганаровыя выступленні ў Рызе: на Уселатвійскім свяце песні й танца. То пажадаем нашым сябрам паспяховага выступлення!

Гурт “Хатовічы” з Беларускага Палесся выступае на Міжнародным фестывалі “Baltica-2018” у Даўгаўпілсе

ПЛАНЕТА ЛЮДЗЕЙ

Сяброў вітае Гервачай

Беларусы з латышкага горада Ліепая пабывалі на Купаллі, якое традыцыйна ладзіць штогод Беларуская суполка “Крыніца” з літоўскай Клайпеды

Купалле — гэта ў беларусаў заўсёды супольнае свята. Яно дае магчымасць кожнаму з нас адчуць сябе жывою частцінкаю грамады, свайго народа. І нават усяго Сусвету. І ў тым пераканаліся мы, пабываўшы на Купаллі ў сяброў. Свята ўжо 14-ы раз ладзіла Беларуская суполка “Крыніца” з літоўскай Клайпеды. Праходзіла ж яно на гэты раз у ноч з 23 на 24 чэрвеня ў паселішчы Шарнай (Клайпедскі раён), у жывапіснай сядзібе Гервайчай на беразе рэчкі Мінія.

Пачалося Купалле 23 чэрвеня ў 18 гадзін — з канцэрту. З беларускімі песнямі выступілі ансамблі з Клайпеды: “Купалінка”, што дзейнічае пры суполцы “Крыніца”, ды ансамбль-трыа “Лад”. Далучылі свае галасы ў святочную дзею й госці: ансамбль беларускай песні з Ліепая “Паўлінка”, спявак з літоўскага Вісагінаса Сяргей Шабаладаў (у якога, дарэчы, родавы карані з Браслаўшчыны, з Відзаяў). Самымі ж далёкімі, але ж вельмі блізкімі ўсім па духу гасцямі на тым Купаллі былі артысты з беларускага горада Ліды і раёна: фальклорны гурт “Гудскі гармонік”, якім кіруе Андрэй Калышка, і артысткі з Тэатра мініяцюр “Балагур” Святлана Шмукста і Ганна Булай. Святкавалі Купалле разам з намі й прадстаўнікі беларускай суполкі з расійскага Калінінграда.

Кіраўніца гурта “Паўлінка” Жанна Буйніцкая, пабачыўшы “Гудскі гармонік”, была ў захапленні. Вось бы запрасіць, казала, яго ў Ліепая! Тады б можна было й і гарадчан парадаваць, і нечому павучыцца ў калег. Мы даведаліся, што самабытнаму гурту з Ліды ўжо 30 гадоў, ён шмат гастрольнае па Польшчы, Літве, быў лаўрэатам і дыпламантам многіх конкурсаў рознага ўзросту, у тым

ліку й міжнародных. Акрамя беларускіх і польскіх народных песень, якія мы пачулі, вельмі ўразіла ўсіх, як віртуозна граюць артысты з Ліды на сваіх інструментах: а гэта гармонік, баян, цымбалы, скрыпкі, барабаны, дудка-сапрана, жалейка, дуда. Былі яшчэ ў іх, падказалі нам, і тамбурын, трашчоткі ды скрыпнічны кантрабас.

Пад час канцэрту гучалі словы падзякі арганізатарам, удзельнікам свята. Выказваючы падзяку й падносячы беларускія сувеніры гурту “Паўлінка”, старшыня суполкі “Крыніца” Мікалай Логвін адзначыў актыўнасць ліепайскіх сяброў, нагадаў пра цеснае супрацоўніцтва з гуртом, якое доўжыцца шмат гадоў. Артысты ж “Паўлінкі” былі аднымі з першых гасцей на тым першым Купаллі, што ўзяліся праводзіць актыўнасць “Крыніцы”. Дарэчы, адметны беларускія сувеніры выйгравалі й глядачы, у тым ліку ліепайчане, калі ўдзельнічалі ў Купальскіх конкурсах і гульнях.

Пасля канцэрта Мікалай Логвін, які разам з сябрамі й ладзіў свята, запрасіў усіх артыстаў за агульны стол на святочную Купальскую вячэру. Там госці з Беларусі, Латвіі, Літвы, Расіі змаглі бліжэй па-

АНЖЭЛА ФАМІНА

Беларускае Купалле – гэта свет прыгожых людзей

знаёміцца. А крыху пазней свята прадоўжылася. Ярка палала Купальскае вогнішча. Былі карагоды вакол яго, танцы, гульні, песні. Сцэнар гэтай часткі Купалля быў падрыхтаваны з улікам народных традыцый. Таму на Купаллі мы шукалі чароўную Папараць-кветку, кідалі ў ваду Купальскія вянкi, скакалі праз вогнішча.

АНЖЭЛА ФАМІНА, г. Ліепая

АНЖЭЛА ФАМІНА

Сядзіба Гервачай — удалая пляцоўка для масавага свята

АНЖЭЛА ФАМІНА

Сяброўкі за Купальскім сталом

АНЖЭЛА ФАМІНА

Прыгожае вогнішча – адзін з яркіх сімвалаў Купалля

Ад рэдакцыі. Пра літоўскія гастролі напісалі на сваім сайце ў нэце <https://gudski-garmonik.jimdo.com/> таксама й артысты гурта “Гудскі гармонік”. З тэкста “Купальскае свята з сябрамі ў Клайпедзе” можна даведацца, што шанцуе артыстам-удзельнікам народнага ансамбля народнай музыкі “Гудскі гармонік” у апошнія гады: “Не кожны ж мае шчасце адзначыць такое вясёлае й па-сапраўднаму любімае ўсім свята Купалле двойчы на год. А мы — маем! І ўсё таму, што ў суседняй Літве і ў нашай Беларусі гэты народны фэст праводзіцца ў розныя даты. Вось і сёлета 23 чэрвеня ў Клайпедзе мясцовая беларуская суполка “Крыніца” зладзіла літоўскае Купалле на беларускі лад. І ўжо другі раз па запрашэнні кіраўніка беларускай дыяспары Мікалая Логвіна завітаў у госці на свята гурт “Гудскі гармонік”. Далей прыводзяцца словы спадара Мікалая пра тое, што Купалле пад Клайпедай стала ўжо традыцыйным і любімым не толькі сярод мясцовых жыхароў, але й гасцей з іншых рэгіёнаў Літвы, суседніх краін. Таму й цяпер у сядзібе Гервайчай было вельмі шматлюдна й весела.

Лідчане заўважаюць: нягледзячы на сталае месца правядзення, кожнае Купалле ў Клайпедзе — адметнае. Ім падалося, што на гэты раз Купальскае свята для ўсіх удзельнікаў прайшло пад знакам асаблівай цеплыні, сяброўства — і наймавернай асалоды ад сустрэч адначасова з далёкімі ды такімі блізкімі па духу людзьмі. На гэты раз “Гудскі гармонік” закрываў канцэрт. У выступленні гурта былі й новыя беларускія народныя песні — з юбілейнай праграмы, што абкаталася перад тым у Лідзе. Як і летась, паміж песнямі гурта да слёз вяселіў глядачоў народным сакавітым гумарам Тэатр мініяцюр “Балагур” з Ганчарскага дома культуры Лідскага раёна.

З цеплынёй згадваюць у Лідзе традыцыйныя забавы, абрады Купалля: і пусканне вяноў на ваду, і скачкі праз велізарнае вогнішча ў надзеі ачысціць душу й цела, а таксама незабыўныя пошукі Папараць-кветкі. А гукі беларускіх песень і мелодый, пішучь лідчане, аж да глыбокай ночы разносіліся над Мініяй у розныя бакі.

Спадзяемся, што, як і планавалася, актыўнасць суполкі “Крыніца” завіталі ўжо й на беларускае Купалле ў Ліду, што цёплыя сустрэчы сяброў прадоўжыліся. Вось так хораша, гарманічна Купалле збліжае людзей, якія паважаюць і творча прадаўжаюць традыцыі продкаў.

РЫТМЫ ЧАСУ

Нас яднае і футбол!

Актывісты самарскай суполкі беларусаў і выхадцаў з Беларусі “Руска-Беларускае Братэрства 2000” былі ў ліку валанцёраў, калі праходзіў чэмпіянат свету па футболе FIFA 2018 у Расіі

Чэмпіянат, як вядома, праходзіў з 14 чэрвеня па 15 ліпеня ў 11 гарадах Расіі, у тым ліку ў Самара гасцінна прымаў футбалістаў і футбольных фанатаў. Самарская зямля, на якой жывуць прадстаўнікі 157 нацыянальнасцяў, вітала бальшчыкаў, футбалістаў з Аўстраліі, Бразіліі, Даніі, Коста-Рыка, Калумбіі, Мексікі, Сербіі, Сенегала, Уругвая ды іншых краін. Сярод тых валанцёраў, хто дапамагаў асвоіцца на новым месцы ўдзельнікам і гасцям чэмпіянату, былі і кіраўніцы ды і актывісты моладзевага аддзялення беларускай суполкі: Юлія Цяплянская, Вольга Данкеева, Кацярына Стрынакова, Кацярына Міхайлава, Андрэй Зыкаў, Яўген Курмакоў, Сяргей Аверын. А таксама салісткі беларускіх вакальных ансамбляў “Каданс” і “Сузор’е” Анастасія Гуркіна, Арына Камісарова, Анастасія Асташына, Марына Кашаева. “Нашы хлопцы і дзяўчаты сустракалі, суправаджалі футбольныя зборныя, афіцыйныя дэлегацыі, узаемадзейнічалі з гледачамі на стадыёне “Самара Арена”, з футбольнымі фанатамі ў фан-зоне на плошчы імя Куйбышава, выступалі на шматлікіх забаўляльных імпрэзах”, — з

гонарам кажа Георгі Курмакоў, намеснік кіраўніка моладзевага аддзялення суполкі “Руска-Беларускае Братэрства 2000”.

Гэта і нашы суайчыннікі-беларусы ў Самарскім міжнародным аэрапорце “Курумоч” сустракалі і зборную каманду Расіі. У складзе яе, дарэчы, гуляе Сяргей Ігнашэвіч: хоць нарадзіўся ў Маскве, аднак у беларуска-чувашскай сям’і. Нека Сяргей Мікалаевіч казаў, што практычна кожнае лета праводзіў у Беларусі, у вёсцы Хорастава на Міншчыне, адкуль родам ягоны бацька. Увогуле ж у “футбольныя” дні ў самарскіх беларусаў выявіўся ў словах новы дэвіз “Дружба, творчасць, спорт і мир — наш жыццёвы арыентыр!”. А гуртам “Каданс” і “Сузор’е”, пад кіраўніцтвам адпаведна Іны Сухачэўскай ды Алены Кірылашавай, давялося выступаць на розных пляцоўках. Спявалі беларускія і рускія народныя песні, творы сучасных аўтараў. Вельмі гасцінна прымалі гэтыя гурты гледачы вялікай канцэртнай праграмы, што ладзілася для футбольных фанатаў і гасцей ЧС-2018. Тое было 30 чэрвеня ў парку імя Юрыя Гагарына, у плыні татарскага свята Сабантуі.

Беларускія гурты Самары спалучаюць цудоўнае выкананне песень з арыгінальнай харэаграфіяй. Скажам, Алена Кірылашава з сяброўкамі ярка

прадставілі беларускія народныя песні “Я скакала, плясала”, “Цячэ вада ў ярок” і “З-пад шэрага шамушыка”. Грала і флейта, шумавыя інструменты. А ў адказ — мора апладысмантаў! Гледачы доўга не адпускалі салістак са сцэны. Справавалі на задуму і новыя сцэнічныя касцюмы салістак, якія шлі... з унікальнага рэпертуару ансамбля.

Ванечка Кірылашаў

Беларускія песенны блок у праграме прадоўжыў гурт “Каданс”: гучалі песні “Гармонік грае”, “Лявоніха”, “Бульбачка”. Гледачы ж нават танчылі пад іх прамыя лад сцэны. А вядомую песню “Я, ты, он, она — вмісте цэлая страна” гурты “Каданс” і “Сузор’е” спявалі сумесна з мардоўскім вакальным ансамблем “Віяна” з Мардоўскага НКЦ “Масторава”. Пад тую песню на пляцоўцы ўтварыўся

Ірына Глуская з беларускімі валанцёрамі ў фан-зоне

Кагагод дружбы з арганізатараў свята, удзельнікаў, гледачоў і гасцей. Уліліся ў яго і ганаровыя госці: кіраўнік рэгіёну Дзмітрый Азараў, кіраўнік гарадской акругі Самара Алена Лапушкіна, дэпутат Дзяржаўнай Думы Расіі Ігар Станкевіч.

Карацей, хораша гулялася спявала Самара! Прычым разам з мамамі-татамі на шматлікіх беларускіх і міжнацыянальных імпрэзах былі таксама іх дзеці. “Пераемнасць пакаленняў — яна творчая, так і дзелавая — у нас закладваецца з малых гадоў!” — з усмешкай кажа Алена Кірылашава, заснавальніца і першая мастацкая кіраўніца заслужанага беларускага вакальнага ансамбля “Каданс”, а цяпер і беларускага вакальнага ансамбля “Сузор’е”. Яе сыночку Ванечку толькі тры гады, а ён ужо атрымлівае першыя ўрокі па вакале і практычна заўсёды — сярод гледачоў, калі мама на сцэне выступае са сваімі ансамблямі.

Самары выпаў гонар прымаць удзельнікаў і гасцей ЧС-2018 па

футболе, і гэта была важная падзея для ўсёй краіны, вобласці, горада. “На стадыёне “Самара Арена” — “Космічская” праходзілі гульні, тэлетрансляцыю з якіх глядзелі па ўсім свеце! — гаворыць прэзідэнт суполкі “Руска-Беларускае Братэрства 2000” Ірына Глуская. — Цэлы месяц мы былі ў ліку актыўных футбольных заўзятараў: дружна радавалі перамогам, суперажывалі, калі былі паразы. Але мушу ўсім нагадаць: гэта ж толькі гульні! А дружба — яна ж пераадоўвае ўсе межы, калі сапраўдная. Вельмі прыемна чуць, як замежныя футбольныя фанаты прызнаюцца: ім абясалі ўбачыць панурых, злых людзей у расійскіх гарадах. Але ж прагнозы не спраўдзіліся, прызнаюцца яны, і госці ўбачылі лагоднасць і клопат, радасць ад сустрэч, нашу гатоўнасць дапамагчы ў любой жыццёвай сітуацыі. Мне прыемна, што такую атмасферу гасцінасці актыўна дапамагалі ствараць і беларусы Самарскай вобласці”.

Мікалай Бойка,
г. Самара

Крылы мацнеюць у палёце

(Заканчэнне. Пачатак на стар. 1)

Варта згадаць: у канцы кастрычніка 2016-га па загадзе канцлера Міністэрства адукацыі і навукі Эстоніі была зацверджана ўрэнне наша Беларуска-нядзельная школа “Буслікі”. Тады ж у Эстонскай інфасістэме адукацыі была зарэгістравана вучэбная праграма “Беларуская мова і літаратура, гісторыя, мастацтва, музыка і традыцыі”. А наш галоўны клопат у працы з дзецьмі, якія маюць беларускія роднавыя карані, такі: далучыць малых да чароўнага свету беларускай мовы і літаратуры. Бо не

сакрэт жа: без ведання мовы гуляецца, парываецца духоўная повязь з родам, народам. Яшчэ мы знаёмім вучняў з культурай, традыцыямі беларусаў, спрабуем абудзіць у юных душах цікавасць да беларускіх песень, абрадаў, да самабытнага беларускага мастацтва.

У нядзельнай Беларускай школе “Буслікі” афіцыйна зарэгістравана 12 вучняў ад 3 да 12 гадоў з горада Таліна ды Хар’юскага павета. І першы навукальны год пачаўся ў нас у верасні 2017 года. Хоць школа і называецца нядзельнай, ды заняткі праходзілі па суботах. Дзеці з задавальнен-

нем наведвалі ўрокі, на якіх знаёміліся з асаблівасцямі беларускага маўлення, алфавіту, развучалі вершы па-беларуску, песні і беларускія нацыянальныя танцы. Нават вучыліся гатаваць стравы беларускай кухні. Вельмі падабалася “буслікам” рабіць нешта сваімі рукамі — вось мы і аформілі, размалявалі настольную гульні “Славуцасці Мінска”, зрабілі ды склалі пазлы “Сімвалы Беларусі”. А якія прыгожыя атрымаліся ў нас Калядныя падарункі! Потым ужо майстравалі падарункі і да Жаночага дня, да Дня Маці (у Эстоніі сёлета ён адзначаўся 13 траўня) і да Дня бацькі. А да святкавання 100-годдзя Эстоніі дзеткі малявалі паштоўкі: мы імі павіншавалі потым нашы партнёрска арганізацыі. Мы разам хадзілі ў тэатр, у музей, ездзілі на экскурсію. І, вядома ж, нашы юныя сябры пакрысе далучаліся да беларускіх мерапрыемстваў, якія ладзіліся Цэнтрам “Радзіма” ў Эстоніі ды Беларускам цэнтрам вучобы і развіцця EVA-Studiorum.

Ці не шкадуем, што ўзялі на сябе такія клопаты? Анікольні! Гатовы нават падзяліцца досведам, праграмамі. А таксама нешта цікавае і ў іншых беларускіх

нядзельных школ пераняць. Як вядома, без сістэмнай працы з юнымі ў беларускіх суполках вельмі цяжка перадаць перспектывы на будучыню. Таму мы ўсяляк імкнемся мацаваць “повязь пакаленняў”. Вось і святкаваць заканчэнне навукальнага года (першага!) 16 чэрвеня вырашылі шырокім колам: вучні прывялі з сабой бацькоў, а таксама сваіх бабўль і дзядуль. Свята праходзіла ў прыгожым месцы Коппельмаа, што ў перакладзе з эстонскай азначае: лугавая зямля. У беларусаў ёсць і прыгожыя слова: поплаў. Вось на такім поплаве, на прыродзе мы і вырашылі правесці апошні ўрок. А крэатыўна прапанова на гэты конт паступіла ад бацькоў адной з вучані, якія да таго ж з радасцю прадаставілі для такой імпрэзы свой хутар.

Гэта быў незабыўны дзень! Таты вучняў смажылі мяса і каўбаскі на грылі, мамы таксама заняліся падрыхтоўкай пікніка. А “буслянятам” было проста весела гуляць усім разам у пясончыцы, скакаць на бацуче, бегаць і з настаўніцай гуляць у гульні “Мора хвалюецца”. Ва ўсіх быў радасны настрой. Мы мелі магчымасць яшчэ раз пераканацца: за гэты

год нека ўсе дзякуючы нашым дзецям зрадніліся, пасябравалі, часта бываюць разам. І цяпер усе ўжо ведаюць, хто адкуль родам з Беларусі, як і калі трапілі ў Эстонію, хто чым займаецца.

І вось наступіў той урачысты момант: мы ўручалі пасведчанні аб заканчэнні 2017-2018 навукальнага года. З вітальным словам да ўсіх звярнулася старшыня праўлення Цэнтра нацыянальных меншасцяў “Радзіма” Кэтлін Пукк. Яна выказала падзяку спачатку вучням — за працу, за старанне ў вучобе. Добрая словы адрасавала і бацькам: за падтрымку і цікавасць да нашай Беларускай нядзельнай школы. Я ж нагадала ўсім, што мы вывучалі на працягу года, чаго дасягнулі. Ды ўручыла вучням пасведчанні, у якіх пазначана, што вучні вывучылі, што ўмеюць. Ну а потым у нас быў цудоўны пікнік! Прычым без салодкіх беларускіх падарункаў не засталіся і будучыя вучні школы “Буслікі” — мы ведаем, што яны гатовы далучыцца да нас ужо гэтай восенню.

Ніна Пээрна,
старшыня праўлення
EVA-Studiorum, настаўніца
Беларускай нядзельнай
школы “Буслікі”, Эстонія

Ніна Пээрна і Кэтлін Пукк з “Буслікамі”

Чытайце газету ў інтэрнэце на партале zviazda.by

Заснавальнік:
Радзійны-выдавцаўская ўстанова
“Выдавецкі дом “Звязда”
Галоўны рэдактар
Іван ЖДАНОВІЧ

Адрас рэдакцыі:
220013, Мінск, вул.
Б. Хмельніцкага, 10-а. Пакой 907.
E-mail: golos_radziimy@tut.by
Тэлефон: +375-17-287-19-19

Рэдакцыйнае пасведчанне №61.
Выданае 18.07.2018 года
Міністэрствам інфармацыі
Рэспублікі Беларусь

Падпіска на газету “Голас Радзімы” будзе адкрыта ў Беларусі на 2019 год
Выдавец:
Радзійны-выдавцаўская ўстанова
“Выдавецкі дом “Звязда”
Дырэктар — галоўны рэдактар
Павел Яўлевіч СУХАРАЎАЎ

Аб’ём выдання: 2 друк. арк.
Падпісана да друку: 18.07.2018 г.
Наклад: 352 экз.
Заказ:
Выходзіць 2 разы на месяц

Месяц друкавання:
Рэспубліканскае ўнітарнае прадпрыемства
“Бел’Мед’Інфарма”, ЛТ №0230/17 ад 23.01.2014.
Вул. Веры Харужай, 13/61, 220123 Мінск,
Рэспубліка Беларусь

© “Голас Радзімы”, 2018

Рухаліся прымаюцца толькі ў электронным
выглядзе, не вяртаюцца і не рэзюмуюцца.
Пасля выдання да ўтвару матэрыялы
якіх друкавання на старонках
“Голас Радзімы”, могуць не супадаць